

Lausuntopyyntö luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen kosteusteknisestä toimivuudesta (YM011:00/2016, luonnos 21.12.2016)

Yleistä

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen kosteusteknisestä toimivuudesta. Asetuksen taustalla on maankäyttö- ja rakennuslain muutos 21.12.2012/958, joka tuli voimaan 1 päivänä 2013. Siirtymäsäännöksen mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleita Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistuja määräyksiä voidaan soveltaa kunnes uudet säännökset on annettu, enintään kuitenkin viiden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

Lausunto

Lausunto on laadittu noudattaen luonnoksen otsikointia ja numerointia. Kommentit on lisätty ainoastaan niihin kohtiin, joihin on haluttu esittää muutoksia tai täydennyksiä.

1 luku – Yleistä

1§ Soveltamisala

Soveltamisalassa ei ole huomioitu rakennushankkeeseen ryhtyvää, vaikka hänen roolinsa on olennaisin osa rakennushanketta. Ryhtyvä luo rakennushankkeen muille osapuolille riittävät edellytykset täyttää esimerkiksi C2:n vaatimukset.

Esim. Tämä asetus koskee uuden rakennuksen tilaamista ja kosteusteknisen toimivuuden suunnittelua ja rakentamista.

2§ Määritelmät

Kohta 16)

Helsingin ja Oulun rakennusvalvonnat käyttävät kyseisestä dokumentista nimeä kosteudenhallintaselvitys. Samaa nimeä on käytetty myös Kuivaketju10-toimintamalliin liittyvissä ohjeistuksissa.

Pitäisikö kohdassa mainita, että dokumentti on lähtökohtaisesti rakennushankkeeseen ryhtyvän laatima?

Esim. 16) rakennushankkeen kosteudenhallintaselvityksellä asiakirjaa, jossa rakennushankkeeseen ryhtyvä on määrittänyt hankkeen kosteudenhallintaan liittyvät tavoitteet ja toimintaperiaatteet.

Kohta 27)

Tulisiko tässä kohdassa tuoda ilmi, että työmaan kosteudenhallintasuunnitelma perustuu ryhtyvän laatimaan selvitykseen, jota suunnittelijat ovat omalta osaltaan täydentäneet ja jonka urakoitsija viimeistelee yhteistyössä ryhtyvän ja suunnittelijoiden kanssa?

Tulisiko työmaan kosteudenhallintasuunnitelman sisältää aina myös toimenpiteet sen varalle, että kosteudenhallinta pettää? Kuka päättää miten toimitaan? Kuivataanko vai uusitaanko? Ilmoitusvelvollisuus?

Esim. 27) työmaan kosteudenhallintasuunnitelmalla suunnitelmaa, joka sisältää tiedon toimenpiteistä, joilla rakennusmateriaalit ja -osat suojataan kastumiselta, jäätymiseltä ja muilta sään tai rakennustyönaikaisten kosteuden aiheuttamilta haittavaikutuksilta ja joilla kosteudensuojaus toteutetaan ja rakenteet kuivatetaan sekä joilla varaudutaan riittävästi poikkeuksellisiin tilanteisiin. Suunnitelman tulee perustua rakennushankkeeseen ryhtyvän laatimaan kosteudenhallintaselvitykseen, jota suunnittelijat ovat osaltaan täydentäneet.

Uusi kohta

Rakennushanke kattaa vähintään seuraavat vaiheet: tilaaminen, suunnittelu, työmaatoteutus ja käyttöönotto.

3§ Rakennuksen kosteusteknisen toimivuuden vähimmäisvaatimukset

Pitäisikö rakennushankkeeseen ryhtyvän roolia ja vastuuta myös suunnittelun tilaamisessa ja aikatauluttamisessa tuoda paremmin esille?

Viimeisessä kappaleessa on mainittu, että kosteustekniselle toimivuudelle asetetut olennaiset tekniset vaatimukset täyttyvät, kun tätä asetusta noudatetaan. Tulisi tähän maininta, että pääsääntöisesti tekniset vaatimukset täyttyvät tällä ohjeella, mutta riskit tulee aina hankekohtaisesti tarkastella erikseen.

Viimeisestä lauseesta ymmärtää helposti, että teknisten vaatimusten täyttyminen tulee osoittaa erikseen vain esimerkiksi raskaasti kosteuskuormitetuissa tiloissa kuten uimahalleissa. Pitäisikö tähän tuoda ajatusta siitä, että kosteusteknisesti haastavia rakenteita tai uudenlaisia rakenneratkaisuita tai poikkeuksellisiin olosuhteisiin rakennettaessa rakenteiden toimivuus tulisi osoittaa erikseen.

Esim. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee tilata suunnittelu siten, että suunnittelijoille tulee selväksi rakennuksen kosteusteknisen toimivuuden vähimmäisvaatimukset. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee huolehtia, että suunnittelijoilla on käytännössä mahdollisuus suunnitella rakennus tämän asetuksen mukaisesti, mikä edellyttää esimerkiksi realistisen aikataulun asettamista suunnitteluvaiheeseen.

Rakennuksen kosteustekniselle toimivuudelle asetetut olennaiset tekniset vaatimukset täyttyvät valtaosin, jos rakennus suunnitellaan ja rakennetaan noudattaen tässä asetuksessa esitettyjä vaatimuksia. Olennaisten teknisten vaatimusten täyttämiseksi suunnittelijoiden tulee lisäksi hankekohtaisesti arvioida kyseiseen rakennukseen liittyvät erityiset kosteusriskit ja ratkaista ne suunnitelmissaan. Kosteusteknisesti vaativien tilojen tai ympäristöolosuhteiden tai poikkeuksellisten rakenne- tai materiaaliratkaisujen yhteydessä olennaisten teknisten vaatimusten täytyminen on tarvittaessa osoitettava erikseen.

5§ Ilmanpitävyys ja tiiveys

Kohdat 5§-7§ ja erityisesti 7§: Miksi ko. kohdat ovat rakenteellisesti luvun 1 alla? Rakenne jää hieman epäselväksi.

2 luku – Rakennushankkeen kosteudenhallinta

8§ Rakennushankkeen kosteudenhallinta-asiakirja

Määritelmäosion kommentteissa tuotiin jo esille ajatusta otsikossa mainitun asiakirjan nimeämisestä kosteudenhallintaselvitykseksi. Samoin ajatusta siitä, että rakennushankkeeseen ryhtyvä on lähtökohtaisesti taho joka laatii tai ainakin vastaa kyseisen dokumentin laadinnasta. Pitäisikö tässä myös hiukan korostaa sitä, että rakennushankkeella tosiaan tarkoitetaan koko hanketta eikä vain työmaavaihetta?

Esim. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen laadittava koko rakennushankkeen kattava kosteudenhallintaselvitys. ---

9§ Työmaan kosteudenhallintasuunnitelma

Pitäisikö tässä taas korostaa sitä, että työmaan kosteudenhallintasuunnitelmaan tuo pohjatiedot rakennushankkeeseen ryhtyvä ja suunnittelija. Suunnitelman laativat yhteistyössä urakoitsija, suunnittelijat ja ryhtyvä.

Esim. Työmaan kosteudenhallintasuunnitelma perustuu rakennushankkeeseen ryhtyvän laatimaan kosteudenhallintaselvitykseen, jota suunnittelijat ovat osaltaan täydentäneet. Työmaan kosteudenhallintasuunnitelman laatimisesta vastaa urakoitsija yhteistyössä suunnittelijoiden ja rakennushankkeeseen ryhtyvän kanssa.

11§ Rakennusmateriaalien ja -rakennusosien suojaus

Työmaalla ja miksei myös tehtaassa tehtävien rakennusaineiden ja -tarvikkeiden suojaus tulisi olla kunnossa myös valmistuksen aikana.

Esim. Rakennusaineet ja -tarvikkeet sekä rakennusosat on suojattava haitalliselta kastumiselta ja epäpuhtauksilta valmistuksen, kuljetusten, varastoinnin ja rakentamisen aikana.

12§ Rakennusmateriaalien ja -osien kuivuminen ja kuivatus

Millä varmistetaan, että riittävä kuivuus on saavutettu ja kuka päättää, että nyt on riittävän kuivaa? Entä kastumaan päässeet rakenteet (muut kuin betoni), kuka päättää, että voidaan kuivata eikä tarvitse uusia?

Esim. Rakenteiden kosteuspitoisuuden tulee alittaa suunnittelijoiden ja materiaalivalmistajien asettamat raja-arvot ennen kuin ne peitetään ainekerroksella tai pinnoitteella. Riittävä kuivuus tulee varmistaa kosteusmittauksin huomioiden mittaustavan kokonaisepätarkkuuden. Joku/kuka antaa mittausten perusteella luvan rakenteiden peittämiseksi ainekerroksella tai pinnoittamiselle.

9 luku – Rakennustuotteet

Asetus kaipaasi selkeämpää kannanottoa esim. tuotteiden käyttöikävaatimuksiin. Esim. höyryn-sulku, vedeneristysmateriaalit ja aluskatteet.

Rakentamisen Laatu RALA ry

Tuula Råman,
toiminnanjohtaja

Lisätietoja: Tuula Råman, tuula.raman@rala.fi tai puh: 0400-607429